

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 47/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou Mgr. Denisou Jánošíkovou, Klincová 35, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 236/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 12. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 236/2020 (ďalej aj „napadnuté konanie“).
2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ (otec) podal okresnému súdu 30. júna 2022 návrh vo veci samej spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd uložil matke povinnosť informovať ho o všetkých podstatných veciach týkajúcich sa jeho maloletej dcéry Romany, najmä o jej zdravotnom stave, zdravotných výsledkoch a o výsledkoch lekárskeho vyšetrenia.
3. Uznesením č. k. 38 P 236/2020-209 z 15. augusta 2022 okresný súd návrh sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že sa so sťažnosťou na prietahy v konaní obrátil na predsedníčku okresného súdu, pretože o jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nebolo rozhodnuté v zákonnej 30-dňovej lehote, pričom rozhodnutie mu bolo účinne doručené až 24. októbra 2022. Jeho sťažnosť bola následne okresným súdom vyhodnotená ako dôvodná. Nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k vzniku prietahov, spočíva podľa sťažovateľa v tom, že okresný súd jeho návrh vo veci samej spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia z 29. júna 2022, ktorým sa domáhal uloženia informačnej povinnosti matke, pripojil k inému už prebiehajúcemu konaniu o uloženie výchovného opatrenia začatého z jeho iniciatívy 20. októbra 2020, a to napriek tomu, že v oboch veciach ide o rozdielny predmet konania a potrebu vykonania iného dokazovania. Keďže proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z 15. augusta 2022 podal sťažovateľ odvolanie, predložením celého spisového materiálu krajskému súdu dôjde podľa jeho názoru k nelegitímnemu predĺženiu namietaného konania vo veci uloženia výchovného opatrenia. Sťažovateľ poukazuje aj na skutočnosť, že k iniciovaniu predmetného konania, ako aj k podaniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bol donútený z dôvodu, že so svojou maloletou dcérou nemá žiaden kontakt už viac ako štyri a pol roka. Ďalšie predlžovanie napadnutého konania v dôsledku predloženia veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o jeho odvolaní tak negatívne vplyva na vzťah maloletej Romany k sťažovateľovi. Uvádza, že posledné pojednávanie v konaní o nariadenie výchovného opatrenia sa uskutočnilo 16. júna 2022, pričom podľa jeho názoru bolo bez legitímneho dôvodu odročené na neurčito.

5. Navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní a súčasne mu priznal finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania vzniknutých pred ústavným súdom.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd považuje hneď v úvode za potrebné uviesť, že sťažovateľ v texte ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní, avšak vo formulovanom petite žiada, aby ústavný súd vyslovil len porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Podstata ústavnej sťažnosti pritom smeruje výlučne k namietanému vzniku zbytočných prietahov v rámci napadnutého konania. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, nepremietol do petitu svojej ústavnej sťažnosti, nezaoberal a považoval ho len za súčasť jeho sťažnostnej argumentácie. Z tohto dôvodu ustálil predmet svojho prieskumu tak, ako je uvedené v bode 1 tohto uznesenia.

7. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že v zmysle § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016, II. ÚS 359/2022, IV. ÚS 142/2022). Ústavný súd pritom opakovane judikuje, že vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnomu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa (I. ÚS 514/2020). V prejednávanej veci však uvedené naplnené nebolo.

8. V predostretej sťažnostnej argumentácii ústavný súd nachádza jedinú výhradu týkajúcu sa postupu okresného súdu, ktorý o návrhu sťažovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia nerozhodoval v samostatnom konaní, ale v rámci napadnutého konania o uloženie výchovného opatrenia. Sťažovateľ tvrdí, že v dôsledku predloženia veci odvolaciemu súdu na rozhodnutie o jeho odvolaní podanom proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dôjde len k predlžovaniu napadnutého konania a k vzniku zbytočných prietahov. Sťažovateľ pritom v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nenamieta neprimeranosť či ústavnú neakceptovateľnosť celkovej dĺžky napadnutého konania a rovnako ani nečinnosť, resp. nesústredený postup okresného súdu, ktoré by mohli mať v prejednávanej veci z ústavnoprávneho hľadiska určitú relevanciu. Sťažovateľom rozporovaný postup okresného súdu, ktorý po podaní odvolania sťažovateľa musí vykonať všetky úkony s tým spojené (§ 373 a nasl. Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 Civilného mimosporového poriadku) a následne vec predložiť odvolaciemu súdu na rozhodnutie, prirodzene spôsobí určité predĺženie konania, avšak iba táto osamotená námietka sťažovateľa bez poskytnutia ďalšej relevantnej argumentácie nemôže ústavný súd viesť k záveru o existencii zbytočných prietahov v konaní majúcich za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

9. Pokiaľ sťažovateľ namieta aj postup okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj následným doručovaním samotného rozhodnutia, ústavný súd uznáva, že tento skutočne nebol ideálny, čo napokon konštatovala aj samotná predsedníčka okresného súdu v odpovedi na sťažnosť na prietahy, avšak v čase podania ústavnej sťažnosti si už okresný súd z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty svoju úlohu v rámci prvoinštančného konania splnil vydaním rozhodnutia o neodkladnom opatrení z 15. augusta 2022 a jeho účinným doručením sťažovateľovi.

10. K tvrdeniu sťažovateľa o bezdôvodnom odročení pojednávania na neurčito ústavný súd uvádza, že z predloženej zápisnice o pojednávaní uskutočnenom 16. júna 2022 vyplýva, že na základe vyjadrení kolízneho opatrovníka bola pred samotným rozhodnutím o návrhu na uloženie výchovného opatrenia sťažovateľovi odporúčaná spolupráca so psychiatrom maloletej, resp. iným odborníkom na účel obnovenia a zlepšenia ich vzájomnej komunikácie.

11. Ústavný súd preto uzavrel, že v tomto prípade nemohol s ohľadom na koncipované dôvody ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) konštatovať na strane okresného súdu také nedostatky, na základe ktorých by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označeného základného práva. S ohľadom na uvedené odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

12. Ústavný súd súčasne pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto v prípade, ak by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k neospravedliteľným priet'ahom, sťažovateľ sa môže po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí opätovne obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších požiadavkách sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 2. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu